

Patiëntenvoorlichting

Ponseti-behandeling bij een klompvoet

Uitleg en instructies bij een klompvoet

Uw kind is geboren met (een) klompvoetje(s). In overleg met de orthopedisch chirurg krijgt uw kind een zogenoemde Ponseti-behandeling. In deze folder vindt u hier meer uitleg over.

Wat is een klompvoet?

Een klompvoet is een aangeboren afwijking aan de botten, gewrichten en spieren rondom het onderbeen, de enkel en de voet.

Ponseti-behandeling bij een klompvoet

Wat is de oorzaak van een klompvoet?

De precieze oorzaak van een klompvoet is niet bekend. Maar mogelijk spelen de volgende factoren een rol:

- erfelijkheid
- de ligging van het kindje in de baarmoeder: een stuitligging bijvoorbeeld
- soms lijkt er een verband met andere aandoeningen zoals bepaalde spierziektes, heupafwijkingen (dysplasie) en rugafwijkingen (spina bifida)

Hoe groot is de kans op een klompvoet?

De kans op een klompvoet is ongeveer 1 op de 1000. Het komt bij jongetjes 2 keer zoveel voor. De kans dat een 2e kind ook een klompvoet heeft, is ongeveer 1 op de 30.

Behandeling van een klompvoet

Een klompvoet kunnen we goed behandelen met de zogenoemde Ponseti-behandeling. Deze behandeling bestaat uit:

- een gipsbehandeling
- meestal verlengen van de achillespees
- een brace-behandeling

Door de Ponseti-behandeling groeit het voetje langzaam maar zeker in de goede stand. Bij bijna alle kinderen is de klompvoet na de behandeling zo goed als normaal (zie afbeelding).

Wel kan de voet soms iets kleiner blijven en kunnen de kuitspieren soms iets dunner blijven. Hoe groot de verschillen uiteindelijk zijn, hangt af van de ernst van de klompvoet. Deze verschillen worden in de puberteit pas wat zichtbaarder. Kinderen kunnen gewoon alles met een klompvoet doen, ook sporten (op hoog niveau).

De gipsbehandeling

Meestal wordt binnen 48 uur na de geboorte met de gipsbehandeling gestart. Uw kind krijgt elke week nieuw gips. Daarbij draaien we het voetje telkens een klein stukje verder. Dit noemen we gipsredressie. Afhankelijk van de ernst is 4 tot 9 keer nieuw gips nodig (gemiddeld 6 keer). Het hele beenje moet in het gips: vanaf het dijbeen tot en met de tenen.

Als u voor de gipswissel op de gipskamer komt, kunt u uw kindje daar meestal even in bad doen.

Controleer regelmatig of de tenen nog roze zijn

Het is belangrijk dat u thuis de kleur van de teentjes regelmatig goed bekijkt. De teentjes moeten mooi roze blijven. Als u op een teen drukt wordt het teentje wit. Als u het teentje loslaat, moet de roze kleur weer snel terugkomen. Worden de tenen niet roze, zijn ze donker of juist wit van kleur, en/of voelen de tenen koud aan? Dan kan het gips te strak zitten waardoor de tenen slecht doorbloed raken. Neem dan contact op met de gipskamer om dit te laten beoordelen.

Het gips mag niet nat worden. Mocht het toch erg nat zijn geworden, neem ook dan contact op met de gipskamer.

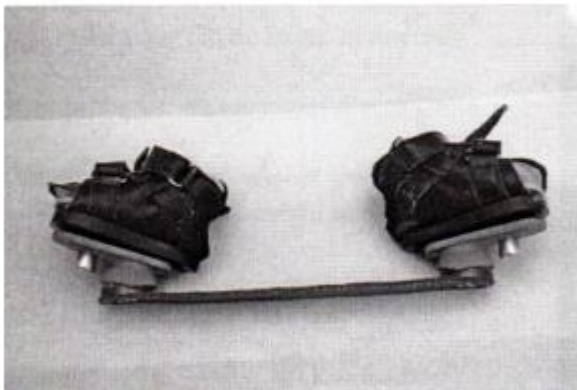
Verlengen van de achillespees

Vaak is de achillespees na de gipsbehandeling nog te kort. De pees moet dan verlengd worden. Uw kind wordt hiervoor in dagbehandeling opgenomen. De ingreep gebeurt op een operatiekamer. Een van de ouders mag daarbij aanwezig zijn. Uw kind krijgt eerst wat sucrosewater te drinken, dat werkt pijnstillend. Voor de operatie verdoven we de hiel plaatselijk met een prikje. De orthopedisch chirurg maakt vervolgens een heel klein sneetje in de huid en de achillespees. Daarna krijgt uw kind nieuw gips. Na de ingreep en het ingipsen blijft uw kind nog minimaal een uur op de kinderdagbehandeling om te controleren of er geen nabloeding ontstaat. Uw kind mag naar huis als het goed gaat en de chirurg langs is geweest.

Het nieuwe gips blijft 3 weken zitten. Daarna is de achillespees op de juiste lengte genezen.

Brace-behandeling

Zodra de achillespees hersteld is, start uw kind met de brace-behandeling. Uw kind krijgt speciale schoentjes die op een beugel zijn geklikt, de zogenoemde brace.

Door de beugels blijven de voetjes in de goede positie staan en kunnen ze niet weer in de stand van de klompvoet groeien. Het is bij de brace-behandeling belangrijk dat u de volgende instructies goed opvolgt:

- trek uw baby altijd katoenen sokjes aan
- controleer altijd of de hiel goed in de schoen zit
- als uw kind zijn voet op en neer kan bewegen in de schoen doet u de schoen strakker
- zorg er wel voor dat de schoen niet zo strak zit, dat er niet genoeg bloed naar de tenen kan stromen: de teentjes moeten altijd roze blijven (zie ook de instructies bij de gipsbehandeling)
- zorg dat de tenen recht vooruit in de schoentjes steken

Wanneer draagt uw kind de schoentjes?

Uw kind draagt de schoentjes de eerste 3 maanden 23 uur per dag. U mag de schoentjes alleen uitdoen als u uw baby in bad doet en bij het verschonen van de luier. Daarna draagt uw kind de schoentjes alleen tijdens het slapen. Dus in bed schoentjes aan, uit bed de schoentjes weer uit. Uw kind mag uit bed gewone schoenen dragen.

Hoelang duurt de brace-behandeling?

Uw kind draagt de schoentjes tot het 4 jaar is. Dit is nodig omdat de voet de eerste jaren de neiging heeft om weer in oude stand van de klompvoet te groeien. Uw kind blijft daarna nog wel onder controle.

Schematisch overzicht van de Ponseti-behandeling

Leeftijd	Behandelstap
2 dagen tot ongeveer 6 (3-9) weken oud	gipsbehandeling
ongeveer 6 (3-9) weken oud	meestal verlengen achillespees en gips gedurende 3 weken
ongeveer 9 weken tot 5 maanden oud	bracebehandeling dag en nacht
ongeveer 5 maanden tot 4 jaar oud	schoentjes (brace) alleen tijdens het slapen
vanaf 4 jaar is de behandeling klaar	

Veelgestelde vragen

Hoe vaak moet ik met mijn kind naar het ziekenhuis?

U komt de eerste weken elke week naar de gipskamer voor de gipsbehandeling. Na ongeveer 6 weken komt u nog een keer naar het ziekenhuis voor de verlenging van de achillespees. U mag direct na de behandeling weer naar huis. U komt tijdens de behandeling met de brace zo'n 2 tot 4 keer per jaar voor controle.

Wat moet ik doen bij problemen met het gips of de brace?

Neem bij (één van) de volgende klachten of problemen contact op met de gipskamer:

- als er vocht onder het gips vandaan komt
- bij rode, geïrriteerde huid aan de randen van het gips
- als het gips afzakt
- bij slechte doorbloeding van de tenen in het gips: de teentjes zijn niet meer mooi roze
- bij rode, geïrriteerde huid rond de voet of enkel door de schoentjes
- bij koorts boven de 38.5 °C zónder duidelijke oorzaak zoals een verkoudheid of virus

Heeft de behandeling altijd succes?

Bij bijna alle kinderen is de klompvoet na de behandeling zo goed als normaal. Als het resultaat toch tegenvalt, kan een aanvullende behandeling nodig zijn. U krijgt hier dan van uw orthopedisch chirurg uitgebreid uitleg over.

Uw vragen

Met vragen of klachten kunt u contact opnemen met de gipskamer. Dat kan op werkdagen van 08:30 tot 12:30 uur en van 13:30 tot 16:00 uur:

- locatie Alkmaar: 072 - 548 2456

's Avonds, 's nachts en in het weekend kunt u contact opnemen met de spoedeisende hulp (SEH):

- locatie Alkmaar: 072 - 548 2480

Als u vragen heeft over de ingreep op de operatiekamer, kunt u contact opnemen met de kinderdagbehandeling van 07:00 tot 19:30 uur:

- locatie Alkmaar, 072 – 548 2980